

Klub zastupnika Naše stranke

u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Vibor Handžić, delegat Naše stranke

u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 17.8.2021.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primitljeno: 17-08-2021			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 02 -	1706	21

Dostaviti:

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
Parlament Federacije BiH – Predstavnički dom
n/r g. Mirsad Zaimović, predsjedavajući
Parlament Federacije BiH – Dom naroda
n/r g. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Uputiti:

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Zakonodavno-pravna komisija i nadležne komisije

Na osnovu članova 163. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članova 155. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03,21/09 i 24/20) podnosimo **NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA FEDERACIJE BIH**

Predsjednica Kluba zastupnika_ca u Zastupničkom domu
Sabina Ćudić

Delegat u Domu naroda
Vibor Handžić

Klub zastupnika Naše stranke

u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH

Vibor Handžić

Delegat u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

NACRT

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA FEDERACIJE BIH**

Sarajevo, august 2021. godine

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o privrednim društvima („Službene novine FBiH“ broj 81/15) u nazivu poglavlja VIII, iza riječi „podjela“ dodaje se riječ „odvajanje“.

Član 2.

U članu 64. dodaje se novi stav (4) koji glasi: „Društvo se može odvojiti prijenosom jednog ili više dijelova svoje imovine i obaveza na jedan od sljedećih načina: pripajanjem, kada društvo čija se imovina odvaja prenese na jedno ili više postojećih društava jedan ili više dijelova svoje imovine i obaveza pri čemu to društvo ostaje da postoji kao pravno lice ili osnivanjem novog društva, kada društvo čija se imovina odvaja prenese na jedno ili više novih društava jedan ili više dijelova svoje imovine i obaveza pri čemu to društvo ostaje da postoji kao pravno lice.“

Stav (4) postaje novi stav (5), te se mijenja i glasi: „U slučajevima spajanja, pripajanja, podjele ili odvajanja društva, u smislu odredaba st. (1), (2), (3) i (4) ovog člana, dioničari ili vlasnici udjela spojenog, pripojenog, podijeljenog ili odvojenog društva dobijaju dionice (udjele) društva sljednika, uz mogućnost isplate u novcu do 10% ukupne nominalne vrijednosti dionica (udjela) koje društva sljednici emituju po tom osnovu.“

Dosadašnji stavovi (5) i (6) člana 64. postaju stavovi (6) i (7).

Član 3.

U članu 65. stav 1. iza riječi „podjeli“ dodaje se zarez i riječ „odvajanju“.

Član 4.

U članu 66. stav 1. iza riječi „podjeli“ dodaje se zarez i riječ „odvajanju“.

Član 5.

U članu 67. stav 2. iza riječi „podjele“ dodaje se „i odvanjanja“.

Član 6.

U članu 69. iza riječi „podjeli“ dodaje se zarez i riječ „odvajanju“.

Član 7.

U članu 121. stav 1. tačka k) iza riječi „podjele“ dodaje se zarez i riječ „odvajanje“.

Član 8.

U članu 209. stav 1. tačka b) iza riječi „podjele“ dodaje se zarez i riječ „odvajanja“.

Član 9.

U članu 218. stav 1. tačka b) iza riječi „pripajanja“ dodaje se zarez, briše se „i“, a nakon riječi „podjele“ dodaje se „i odvajanja“.

Član 10.

U članu 234. stav 1. tačka h) nakon riječi „oblika“ dodaje se zarez, briše se „i“, a nakon riječi „podjeli“ dodaje se „i odvajanju“.

Član 11.

U članu 243. u stavu 2. tačka d) iza riječi „društva“ dodaje se zarez i riječ „odvajanje“.

Član 12.

Naslov Odjeljka B. u Poglavlju V, Dio peti, mijenja se i glasi: „Odjeljak B. (Pripajanje, spajanje, podjela i odvajanje)“

Član 13.

U članu 355. mijenja se naziv člana koji će glasiti: (pripajanje, spajanje, podjela i odvajanje)

Član 355. mijenja se i glasi: Društvo sa ograničenom odgovornošću može se spojiti ili pripojiti sa drugim društvom sa ograničenom odgovornošću ili dioničkim društvom ili sprovesti pripajanje ili odvajanje sa jednim od njih, ali ne prije isteka dvije godine od dana upisa društva u registar društava.

Član 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana III. 1. tačka b.), koja je izmijenjena amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine utvrđivanje ekonomske politike, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti federalne vlasti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Sva zakonodavstva u regiji (kao i jedan od entiteta u Bosni i Hercegovini – Republika Srpska) predviđaju u svojim važećim zakonima o privrednim društvima modalitet statusne promjene koji omogućava prijenos tačno određene imovine i obaveza na novog privrednog subjekta, uz nastavak postojanja privrednog subjekta prenosioca.

Ovakav vid statusne promjene predstavlja značajan pravni institut kojim se, između ostalog, omogućava olakšano raspolaganje određenim pravima i obavezama, odnosno izdvajanje jednog određenog segmenta poslovanja privrednog subjekta od drugih djelatnosti koje vrši taj privredni subjekt, čime se oslobađa dodatna vrijednost u pogledu specijalizacije i obavljanja takvog poslovanja od strane novog privrednog subjekta, a sve uz očuvanje postojećeg privrednog subjekta i njegove tržišne i marketinške pozicije.

Na ovaj način se privrednim subjektima daje sloboda i mogućnost da izvrše željenu reorganizaciju i restrukturiranje, kako bi se prilagodili promjenama u poslovnoj sredini, naročito u slučaju značajnih ekonomskih dešavanja, tj. da razdvoje i preduprijede postojeće i buduće rizike zbog različite poslovne sredine i faktora koji na tu sredinu utiču, poduzimajući neophodne mjere i postupke radi poboljšanja korporativne strukture i konkurentnosti.

Bez postojanja ovakvog mehanizma, sprovođenje prijenosa imovine i obaveza bi se moralo odvijati u skladu sa općim pravilima građanskog prava, što, u zavisnosti od predmeta prijenosa, može biti dugotrajan postupak povezan sa značajnim troškovima. Pored toga, pojedinačni prijenos bi doveo do toga da uspjeh prijenosa, odnosno namjeravane reorganizacije, u velikoj mjeri zavisi od volje trećih lica, koja bi tad dobila mogućnost da svoju saglasnost koriste kao sredstvo pritiska.

Upravo želja da se spriječi navedeno ponašanje predstavlja *ratio legis* većine pravnih sistema koji poznaju ovakav vid statusne promjene i razlog zašto se različiti modaliteti statusnih promjena stimuliraju, odnosno uređuju odgovarajućim propisima, vodeći računa kako o fleksibilnosti postojećih privrednih subjekata i njihovoj slobodi da se optimalno organizuju, tako i o interesima trećih lica, i to kroz javnost samog postupka statusne promjene i mogućnosti traženja zaštite prije implementacije same statusne promjene.

U Bosni i Hercegovini, jedan od entiteta (Republika Srpska) već prepoznaje ovu statusnu promjenu u svojim propisima i kako je BiH jedno tržište, da bi privredni subjekti u oba entiteta bili ravnopravni i imali iste uvjete poslovanja, neophodno je da se ista statusna promjena uvrsti i u propise FBiH.

Potrebno je napomenuti da Zakon o poreznoj upravi FBiH koji je donesen još 2002. godine u članu 34. stav 1. predviđa statusnu promjenu odvajanje kao oblik reorganizacije pravnog lica. Predviđanje statusne promjene odvajanja u drugim zakonima, prije stupanja na snagu važećeg Zakona o privrednim društvima (koji ne predviđa ovu statusnu promjenu) ukazuje na činjenicu da je zakonodavno tijelo još 2002. godine imalo u vidu moderne trendove reorganizacije pravnih lica i da je namjeravalo takve vrste reorganizacije implementirati u pravni sistem FBiH, međutim to nije sprovedeno u svim zakonima na adekvatan način. Dakle, izmjenom Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji, namjera zakonodavnog tijela da se u pravni sistem FBiH uvede statusna promjena odvajanja bi bila i formalno moguća.

Odvajanje uz osnivanje je, prema Zakonu o privrednim društvima Republike Srpske, takva statusna promjena koja ne vodi prestanku postojećeg privrednog društva, niti dolazi do prijenosa njegove cjelokupne imovine na nova, već postojeće privredno društvo prenosi jedan ili više dijelova svoje imovine i pripadajući dio obaveza na novonastala društva u zamjenu za udjele tog društva, koje ulaze u njegovu imovinu na mjesto ustupljenog uloga.

Statusna promjena odvajanja je, po Zakonu o privrednim društvima RS, ali i propisima u regiji, veoma slična statusnoj promjeni podjele, ali se ipak ne može poistovjetiti sa njom u potpunosti. Osnovna razlika je u tome što sprovođenjem statusne promjene podjele društvo koje se dijeli prestaje da postoji, dok u slučaju odvajanja ne prestaje da postoji društvo od kog se vrši odvajanje.

Upravo je ovo najvažniji razlog postojanja statusne promjene odvajanja u zakonima o privrednim društvima, jer omogućava da jedno društvo izdvoji jedan dio svoje imovine, pri tom osnivajući novo društvo (ili pripajajući se drugom već postojećem društvu) i da dioničari/članovi društva djeljenika budu dioničari/članovi novoosnovanog društva. Statusnom promjenom odvajanja za privredna društva registrirana u Republici Srpskoj je zakonski napravljena jasna razlika između odvajanja i osnivanja novog društva od strane postojećeg društva. Kod odvajanja se vrši smanjenje osnovnog kapitala društva djeljenika, koje prenosi jedan dio svoje imovine na novoosnovano društvo, uz zamjenu akcija/udjela djeljenika za akcije/udjele novoosnovanog društva akcionarima/članovima djeljenika. Kod osnivanja novog društva od strane postojećeg društva to nije slučaj, jer bi društvo osnivač postalo akcionar/član novoosnovanog društva, a ne njegovi akcionari/članovi, niti bi došlo do smanjenja osnovnog kapitala društva koje vrši osnivanje.

Statusne promjena odvajanja ima određena pravna dejstva, koja se odnose na sama društva učesnike u postupku statusne promjene, na akcionare i povjerioce. Osnovni kapital društva djeljenika smanjuje se u visini u kojoj je došlo do njegovog prijenosa na novoosnovano društvo, dok se osnovni kapital novoosnovanog društva povećava u navedenoj visini.

Uporedna praksa

Vrlo slična rješenja sadrže sva zakonodavstva u regiji i sva, bez iznimke, prepoznaju odvajanje uz osnivanje kao posebnu statusnu promjenu u odnosu na podjelu (za razliku od postojećeg teksta Zakona o privrednim društvima FBiH, koje prepoznaje samo podjelu). U nastavku dajemo uporedni pregled rješenja iz propisa koji reguliraju rad privrednih društava u regiji:

1. Republika Hrvatska

Hrvatski pravni sistem poznaje sljedeće statusne promjene:

- (a) spajanje;

- (b) pripajanje; i
- (c) podjelu.

Podjela s osnivanjem je statusna promjena koja je moguća kao razdvajanje s osnivanjem i odvajanje s osnivanjem. Razdvajanje s osnivanjem se provodi istodobnim prijenosom svih dijelova imovine društva koje se dijeli na dva ili više novih društava uz njegov prestanak bez provođenja postupka likvidacije. Odvajanje s osnivanjem se provodi prijenosom jednog ili više dijelova imovine društva bez prestanka njegova postojanja na jedno ili više novih društava koja se osnivaju radi provođenja podjele.

U sudski registar suda nadležnog po mjestu sjedišta društva koje se dijeli istodobno se upisuju podjela i osnivanje novih društva.

Upisom podjele u sudski registar nastupaju sljedeće pravne posljedice:

- (a) dijelovi imovine društva koje se dijeli, obveze i pravni odnosi, u potpunosti prelaze na nova društva, a ako neki dio imovine planom podjele nije bio raspoređen, takav dio imovine ili naknada za njega raspoređivat će se na sva nova društva;
- (b) na snagu stupaju planom podjele predviđene izmjene statuta ili društvenog ugovora, a temeljni kapital društva koje se dijeli smatra se smanjenim, ako je takvo smanjenje bilo predviđeno planom podjele;
- (c) članovi društva koje se dijeli stječu udjele u novim društvima suglasno planu podjele, prava trećih osoba koja su postojala na udjelima u društvu koje se dijeli nastavljaju se na udjelima u novim društvima za koje su ovi zamijenjeni i na dodatnim isplata u novcu ako je takvih bilo.

Radi osiguravanja zaštite povjerenaca, za sve obveze društva koje se dijeli odgovaraju kao solidarni dužnici društva na koja su te obveze prešle i sva ostala društva koja su sudjelovala u podjeli, do iznosa dijela imovine koja je prešla na njih, a umanjeno za obveze koje su im dodijeljene. U određenim slučajevima radi zaštite članova društva, članovi društva koje se dijeli imaju pravo na skupštini toga društva na zapisnik izjaviti protivljenje odluci o podjeli. U tim slučajevima, kao i kad im je sudjelovanje na skupštini bilo protupravno onemogućeno, osigurano im je pravo na primjereni otpremninu.

2. Republika Srbija

Pravni sistem Srbije poznaje sljedeće statusne promjene:

- (a) pripajanje;
- (b) spajanje;
- (c) podjela; i
- (d) izdvajanje.

Izdvajanjem se, prema propisima Srbije, društvo dijeli tako što prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više novoosnovanih društava, jedno ili više postojećih društava, te jedno ili više novoosnovanih/postojećih društava, pri čemu društvo nastavlja da postoji.

Sam postupak izdvajanja i u Srbiji je izrazito formalne prirode i karakterizira ga javnost postupka (nacrt plana se objavljuje, povjerioci obavještavaju, pristup dokumentima imaju članovi društva, statusna promjena se registruje u nadležnom registru, itd.).

Danom registracije izdvajanja nastupaju, između ostalog, sljedeće pravne posljedice:

- (a) imovina i obaveze prelaze na novoosnovano društvo, u skladu sa planom podjele;
- (b) novoosnovano društvo postaje solidarno odgovorno sa društvom prenosiocem za njegove obaveze koje nisu prenijete na novoosnovano društvo, ali samo do iznosa razlike vrijednosti imovine društva prenosioca koja mu je prenijeta i obaveza društva prenosioca koje je preuzeo, osim ako je sa određenim povjeriocom drugačije ugovoreno;
- (c) članovi društva prenosioca postaju članovi novoosnovanog društva, u skladu sa planom podjele.

Važeći zakon u Srbiji predviđa mehanizme zaštite, kako za članove samog društva kroz pravo na doplatu ako smatraju da su oštećeni srazmjerom i pravom na isplatu ako su nesaglasni sa odlukom o samoj statusnoj promjeni, tako i za treća lica kroz zahtijevanje odgovarajuće zaštite potraživanja prema društvu prenosiocu.

3. Crna Gora

Pravni sistem Crne Gore poznaje sljedeće statusne promjene:

- (a) spajanje dva ili više društava;
- (b) podjela na dva ili više društava; i
- (c) odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava.

Odvajanjem uz osnivanje jednog ili više društava, postojeće društvo nastavlja da postoji, ali ujedno prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više društava koja se osnivaju (novo društvo), a ona u zamjenu emituju akcije akcionarima postojećeg društva čiji se osnovni kapital smanjuje za vrijednost prenijete imovine.

Osnovna specifičnost ove statusne promjene ogleda se u činjenici da prvobitno društvo ne prestaje da postoji, niti se njegova prava i obaveze u cjelini prenose na drugo privredno društvo. Naime, jedan ili više dijelova imovine postojećeg društva se, zajedno sa pratećim obavezama, prenosi na novonastalo društvo, dok preostali dio društva nastavlja svoju egzistenciju. Na taj način, smanjuje se osnovni kapital postojećeg društva, uz zamjenu za akcije/udjele u novoosnovanom društvu. Dakle, akcionari/vlasnici udjela prvobitnog društva postaju ujedno akcionari/vlasnici udjela novoosnovanog društva.

Postupak provođenja statusnih promjena izrazito je formalne prirode i karakterizira ga izražen publicitet. Naime, statusne promjene privrednih društava mogu da budu od velikog značaja, ne samo za akcionare/vlasnike udjela u društvima koja učestvuju u promjenama, već i za njihove povjerioce, koji treba da obezbijede blagovremenu zaštitu svojih prava. Obaveza publikovanja odnosi se na plan podjele koji se sačinjava kada u statusnoj promjeni ne učestvuje više lica.

Na postupak odvajanja društva shodno se primjenjuju pravila o podjeli privrednih društava, na koja se pak, shodno primjenjuju pravila o spajanju privrednih društava. To se prije svega odnosi na postupak i ovlaštenje za sačinjavanje plana podjele, neophodnost prethodnog pribavljanja saglasnosti

nadzornog odbora, obavezne elemente plana podjele i pisanog izvještaja koji se dostavlja skupštini akcionara, kao i na zaštitu prava povjerilaca.

Odvajanjem dijela postojećeg privrednog društva, osniva se novo privredno društvo, pa je odluka o odvajanju ujedno i odluka o osnivanju novog privrednog društva, koja će kao takva činiti sastavni dio dokumentacije potrebne za registraciju novog privrednog društva kod nadležnog registra.

Novo društvo će za obaveze koje nisu izmirene od strane postojećeg društva odgovarati solidarno sa postojećim društvom, s tim što je solidarna odgovornost novog društva ograničena na vrijednost neto imovine koja je na to društvo prenijeta, ukoliko nije drugačije dogovoreno sa povjericem. Također, za obaveze koje ne budu izmirene od strane novog društva, a koje su preuzete shodno odluci o odvajanju, solidarno odgovaraju postojeće i novo društvo (odnosno sva nova društva, ukoliko ih je više).

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Kako svi propisi u regiji (ali čak i propisi jednog entiteta u BiH) prepoznaju ovu statusnu promjenu, da bi društva iz FBiH bila ravnopravna društvima u regiji sa kojima se takmiče na tržištu, neophodno bi bilo da imaju mogućnost koristiti iste statusne promjene kao mehanizam prilagođavanja poslovanja potrebama tržišta. Predmetne izmjene, na osnovu gore navedenih rješenja iz regije (koji su u najvećoj mjeri potpuno usaglašeni) predviđaju uvođenje predmetne statusne promjene i u Zakon o privrednim društvima FBiH.

Predloženim izmjenama samo su postojeće odredbe Zakona o privrednim društvima FBiH koje reguliraju statusne promjene dopunjene na način da je dodata statusna promjena koja dosad (iz nejasnih razloga) nije bila uvrštena u predmetni zakon.

Članom 1. uvodi se novi pojam odvajanje privrednih društava.

Članom 2. definiše se pojam odvajanje društva, te na koji način vlasnici udjela ili dioničari ostvaruju dobit.

Članovi 3. – 12. predstavljaju tehničke izmjene i dopune zakona, gdje se članovi dopunjuju riječju odvajanje.

Članom 13. omogućava se statusna promjena odvajanje kod društava sa ograničenom odgovornošću.

Članom 14. definiše se vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.